

ГУЦАН Т. Г., к.п.н., доц., **АЛЕКСИК Ю. І.**, студент, м. Харків,
ХНПУ імені Г. С. Сковороди

ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ІТАЛІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ Й РОЗВИТКУ

Однією із 10 найрозвиненіших країн світу є Італія, найважливішими секторами економіки якої є туризм, промисловість, торгівля та сільське господарство. Особливості формування економічної системи Італії обумовлені регіональною неоднорідністю, що склалася історично. Так, зокрема, на півдні країни переважає розвиток сільського господарства та туризму. В центральній частині зосереджені підприємства машинобудування, чорної металургії, хімії, а також важливі туристичні центри. Північний район є найрозвинутіший, де зосереджено точне машинобудування, тонка хімія, текстильна і швейна промисловість, високоорганізоване сільське господарство, високий рівень розвитку торговельно-фінансових операцій. Східна частина Італії – індустріально-агарна, де переважають трудомісткі галузі та машинобудування, а у сільському господарстві провідну роль відіграє м'ясо-молочне тваринництво.

Головними особливостями економічної системи Італії на сьогодні є: домінуюче положення в економічній структурі малих і середніх підприємств; поява нового типу корпорації – багатогалузевої інвестиційної компанії; стабільні зовнішньоекономічні відносини зі своїми торговими партнерами та освоєння нових ринків збути власної продукції; симулювання внутрішніх та зовнішніх інвестицій, незважаючи на складну економічну ситуацію в країні; збереження високого рівня якості продукції (наприклад, італійська компанія потрапила в елітний рейтинг «Топ 25 кращих виробників шоколаду в світі»).

Проте, історично обумовлена неоднорідна структура економіки Італії зумовила низку проблем: погіршення практично усіх макроекономічних показників; нестабільна динаміка зростання ВВП; значна питома вага тяжкої

промисловості у структурі економіки країни; збільшення циркуляції фальшивих європейських банкот на території Італії; соціальні проблеми.

Подолати дані проблеми італійці вирішили шляхом розробки та реалізації низки заходів: по-перше, удосконалення структури економіки. Так, законом 1995 р. були введені пільги для нових капіталовкладень на Півдні країни, що дали можливість створити гарантійний фонд для сприяння місцевим малим та середнім підприємствам шляхом підтримки венчурного кредитування і заходів зі збільшенням капіталу підприємств. По-друге, введення нового типу корпорації поетапно модернізувало систему розрахунків з фінансових операцій. За допомогою надзвичайних податкових й інших зусиль, зокрема введення тимчасового «європейського податку» на активи підприємств, Італії вдалося відносно швидко знизити величину бюджетного дефіциту з 12,1% ВВП до 2,8%. По-третє, стосовно зовнішньоекономічної діяльності, то основними товарними ринками для італійського експорту були і залишаються Німеччина, Франція та США. Відносно новими для Італії є ринки Близького Сходу. Італійські компанії мають намір інвестувати в іранську економіку 4 млрд. євро. для розвитку та модернізації гірничорудної та гірничопереробної промисловості Ірану, сталеливарної та алюмінієвої промисловості. Італія здійснює співробітництво в енергетичній сфері, в секторі високих технологій, у галузі транспорту, суднобудування, агропромислового комплексу та реалізації інфраструктурних проектів. По-четверте, значно підтримують економіку Італії внутрішні інвестиції. Італійці знову інвестують в житлову нерухомість. 29% респондентів сьогодні вважають купівлю нерухомості ідеальним способом примноження капіталів. По-п'яте, банк Італії зирається здійснити захист єдиної європейської валюти від напливу фальшивок, шляхом введення в обіг нової банкоти номіналом в 20 євро наприкінці 2015 р. Загалом, незважаючи на труднощі, що пов'язані зі світовою політико-економічною кризою, Італія продовжує здійснювати модернізацію та удосконалення структури економіки відповідно до вимог членства ЄС.